

Turkiston

1925-yilden chiqa
boshlagan

«Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati
Markaziy Kengashining nashri

www.turkiston.uz

2014-yil 26-mart, chorshanba
№ 23 (15765)

ХА, ЎЗБЕКИСТОН ЮҚСАЛМОҚДА

Баҳор қир-адирлардан бошланади, деган гапга баъзан ишонмай қоласиз. Яқинда Навоий шаҳрига борганимизда шундай бўлди. Тошкентдан жилган поезд бир-бираига қўл бераб, қўл олган қишилеклар ёқалаб, кенгликлар оралаб, дарёларга белбог бўлган замонавий кўптиклардан ўтиб елиб борарак, юртимиз манзаралари, она табиат кўринишлари, кўклиам лавҳалари кўзни, қалбни сеҳрлайди. Муболагасиз айтганда, «Шарқ» поезди купеларининг шинам отел хоналаридан кам жойи йўқ. Деразадан лип-лип этиб ўтаётган она-Ватан суратлари қалбингизга жо бўлаётгандек туюлади. Далаларни яшнатган майса-ўлан эл ризқи мўл бўлишидан дарак. Ўнгирларни қувнатиб юрган қўй-қўзи, эчки-улоқ эртанидин яна униб-ўсади, яна кўпаяди. Ҳаёт мускулидек қабарган шудгорлар қишидан куч тўплаб чиқсан. Бу куч ўзбек турмушини яна-яна тараққий эттиради. Янги нафасдан энтикан олам янги ҳаёт тараддуудида.

Навоий шаҳрида биринчи кўзга ташлангани — оғочларнинг куртак ёриб, напармон тугунлар ечилиб, гул очиш арафасида эканлиги бўлди. Ўша кунларда Тошкентда дарахтлар ҳали қўзғалмаган эди.

— Баҳор бу йил Навоийдан бошланибди-да, — деди кимдир гул ёзиш арафасидаги дарахтларга ишора килиб.

— Навоийда доим баҳор! — деди гурур билан бизни, пойтахтдан Навоий вилоятига борган бир гурух зиёлиларни кутиб олувлар сафида қўлини кўксига қўйиб турган Навоий шаҳар Мъянавият тарғибот бўлими раҳбари Ўқтам Жўраев. Бу гапи билан у ҳазрат Алишер Навоийнинг сўз санъати — бадиияти оламида ҳам ҳамиша баҳор, демоқчи бўлаётганини пайқадик. — Ва, Навоийда ҳар куни Наврўз! — деб қўшиб қўиди у бу борадаги мулоҳазасини кенгайтириб. Бу билан Навоий шаҳрида аллақачон Наврўз шукухи кезаётир, демоқчи эди; бу билан Ҳазратнинг машҳур: «Ҳар тунинг қадр ўлубон, Ҳар кунинг ўлсин Наврўз!» байтига ишора қиласётган эди. Бир неча кун бирга юриб билдики, Ўқтам Жўраев Ватан ҳақида, эл-юрт, миллат, мустақиллик ҳақида гап кетганда ҳамиша фаҳр-ифтихор, гурур билан ҳаяжонланиб гапирадиган инсон экан.

Янгиланиш, яшариш рамзи бўлган Наврўз юртимизга кутлуг қадам билан келди. Шаҳарда ободонлаштириш ишлари кенг қулоч ёйган. Наврўз арафасида ўтган умумхалқ ҳашарида ўттис километрдан ортиқ ариқ ва лотоклар тозаланди. 124 минг туп кўчат ўтказилди. Дарахтларга шакл берилди, оқланди. Йўлаклар тартибга келтирилди. Кўп қаватли уйлар, ўқув-таълим мусассаларининг ховлилари, майший хизмат кўрсатиш шоҳобчалари худуди, шаҳар бозорлари кўркам қиёфа касб этган. Йўллар равон. Светофорлар замонавий — вақти кўрсатади.

Кўклам нафаси ўлкамизни тутган. Мавжудот уйғонган, она ер бағрида ўзгаришлар юз бермоқда. Йўлак бўйлаб бораракнамиз, ободонлаштириш хизмати ишчилари гурухимиз аъзоси, айниқса, «Чавандоз», «Занжир», «Опа-сингиллар» каби жиддий фильмлар орқали ҳалқимиз, айниқса, ўшлар яхши билган, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Боир Холмирзаевни таниб қолишиди. Салом-алиқдан сўнг уларнинг биринчи саволи шундай бўлди:

— Шахримиз сизларга ёқдими?

(Давоми 5-саҳифада)

Ватанимизнинг тараққиёти ҳақида, дунёning ривожланган демократик давлатлари қаторига кўтарилишимизни аввало сиз, униб-ўсиб келаётган ёшларимизнинг салоҳияти, билимга чан-қоқлиги ва илму фан чўққиларини ўзлаштиришингизга, етук ва баркамол авлод бўлиб вояга етишингизга қараб ҳалқаро жамоатчилик бизнинг нималарга қодир эканимизга баҳо беради.

Ислом Каримов

Муҳимжон КОДИРОВ (ЎзА) олган сурат

Kin mavzusi ЁШЛАРГА ОИД ДАВЛАТ СИЁСАТИ АМАЛДА

«Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати
Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги
билим ҳамкорликда Президентимизнинг
«Ўзбекистон Республикасида ёшларга
оид давлат сиёсатини амалга оширишга
қаратилган қўшимча чора-тадбирлар тўјерисида»ги қарори ижроси юзасидан видеоконференция ташкил этди.

Тадбирда вазирлик, Ҳаракатнинг Марказий Кенгashi масъуль ходимлари, ҳудудий ҳамда маҳаллий кенгашлари раслари, давлат ва жамоат ташкилотлари, шунингдек, етмишга яқин олий таълим муассасалари вакиллари қатнашди. Иштирокчилар Республи-

камизнинг турли ҳудудларидан туриб бир-бirlari bilan videokonferençaloko ёрдамида боғландилар.

Шу йил 6 февралда Президентимизнинг қарори билан «Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишга қаратилган қўшимча чора-тадбирлари битирувчilarini таъминлашга қаратилган таклиф ва мулоҳазалар билдиришиди.

Наргиза
БАХОДИРОВА

минлаш ва бошқа қатор масалалар бўйича кўплаб лойиҳалар ўз аксими топган.

Видеоконференция давомида мазкур лойиҳаларни юқори савияда амалга ошириш ва бунда эътибор қаратилиши лозим бўлган жиҳатлар хусусида «Камолот» ЁИХ Марказий Кенгashi бўлларни томонидан тайёрланган тақдимотларда батафсил сўз юритилди. Муҳокама чоғида қолган иштирокчилар қарорда белгиланган вазифаларни ўз вақтида ва сифатли бажариш, айниқса, ҳамкор ташкилотлар билан узвийликни таъминлашга қаратилган таклиф ва мулоҳазалар билдиришиди.

Hududlardan mujdalar

КОРАКАЛПОГИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ

Нукус спорт коллежида «Камолот» шахмат таҳтаси» мусобақасининг Корақалпогистон Республикаси босқичи бўлиб ўтди.

Унда танловнинг кўйи босқичларидағи голиб бўлган 146 нафар ёш ҳаваскор шахматчи катнашиди. 6-8, 9-11, 12-14, 15-16, 17-19 ёш тоифасида ўтган беллашувларда Чимбой туманидан Шерзод Сайимбетов, Хўжайли туманидан Асалхон Мамажанова, Махмуд Холмуродов, Мердан Тўраев, Селби Какишова, Аббаз Ауезимбетов, Моҳим Оразмуҳаммадова, Зинатдин Каримбоев, Амударё туманидан Барно Қадамбоева, Нукус шаҳридан Гулойим Жийемуратова ўз ёш тоифалари бўйича биринчи ўринни эгаллашди.

Паркент туманидаги 4-мактабда стол тенниси бўйича «Камолот» маликаси спорт мусобақасининг туман босқичи бўлиб ўтди.

Унда тумандаги мактаб ва касб-хунар колледжларида таълим олаётган 1996 — 1997 ва 1998 — 1999 йилларда туғилган қизлар иштирок этди. Танлов сўнгидаги мактаб ўқувчилари ўртасида 4-мактабдан Чарос Орифбоева, хамда Ақида Орифбоева, колледж ўқувчилари ўртасида эса Паркент ижтимоий-иктисодиёт касб-хунар колледжидан Нодира Ҳайтназарова хамда Агросаноат ва сервис касб-хунар колледжидан Зухра Салоҳидинова голиб бўлди.

Сардоба туманида «Варраклар сайли» кўрик-тандловининг туман босқичи бўлиб ўтди.

Унда тумандаги «Ёшлар ижтимоий хизматлари» марказининг тўгарак аъзолари хамда 6-, 7-, 12-, 14-, 21-мактаб ўқувчилари ўзлари ясаган варракларни учиринди. 21-мактаб ўқувчилари Бобомурод Абдураззоқов ва Жамшид Болбековнинг варраги биринчи ўринга муносаб кўрилди. Иккинчи ўринни 12-мактаб ўқувчиси Миржалол Абдувосилов, учинчи ўринни 14-мактаб ўқувчиси Достон Юнусовнинг варраги банд этди.

«Камалак» билим-донлари» кўрик-тандловининг Булунгур тумани босқичи бўлиб ўтди.

Танловда ўн олтида жамоа белгиланган шартлар асосида ўзаро беллашди. Якуни натижаларга кўра, тумандаги 1-мактабнинг «Камалак»нинг иқтидорли ўшлари» жамоаси голиб бўлди. Энди ушбу жамоа танловнинг вилоят босқичида туман шаънини ҳимоя қиласди.

ЎЗ ОЛДИГА ЮКСАК МАРРАЛАР ҚЎЙГАН ЁШЛАР

Президентимиз Ислом Каримовнинг Наврӯз байрамига бағишиланган тантанали маросимдаги табрик сўзи катта қизиқиши билан ўрганилмоқда.

Давлатимиз раҳбари деярли ҳар бир чиқшида мамлакатимиз ёшларига мурожаат қиласди. Уларга ўзининг меҳри ва ишончини билдириб, ҳар томонлама баркамол, фидоий ва ватанпарвар бўлишига ундаиди.

Наврӯз байрамига бағишиланган тантанали маросимдаги табрик сўзида Юртбушимиз ёшлар масаласига яна бир бор эътибор қаратиб, «...ўзлигини, ўз қадрқимматини, Ватани олдида ги ўз бурчини чукур англаган, ўз олдига баланд маралар кўйиб, дунёдаги барча тенгдошлари билан беллашувга тайёр фарзандларимни бизнинг ишончимиз ва таянчимиз, ҳал қилувчи кучимиз, деб юксак қадрлаймиз ва сиз ёшларимизни эъзозлаб камол топтиришда ўзимизни ҳеч қачон аямаймиз», дея таъкидлади.

Мамлакатимиз истиқлолга эришганидан кейин атиги икки ой ўтиб, 1991 йил 20 ноябрда «Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатининг асослари тўғрисида»ги қонун қабул қилинган. Соғлом ва баркамол авлодни тарбиялаш, таълим тизими ни ривожлантириш, ёшларни ижтимоий ҳимоя қилиш, ёшлар ташкилотларини кўллаб-куватлаш борасида кенг кўламли чора-тадбирлар белгиланган.

Ўша пайтда кўплаб иқтисодий-ижтимоий муаммолар мавжудлигига қарамай, бу масалага биринчи галдаги вазифа сифатида эътибор қаратилгани бугун ўз самарасини бермоқда. Мустақиллик йилларида туғилиб, камолга етган ёшлар етакчи куч бўлиб ҳётга кириб келмоқда.

Бугунги кунда мамлакатимиз аҳолисининг 60 фоиздан зиёдини ёшлар ташкил этади. Уларнинг манфаатларини таъминлаш, истеъодод ва салоҳиятини юзага чиқариш учун ҳуқуқий, иқтисодий, ташкилий шарт-шароитлар яратилган. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва йигирмадан ортиқ қонунда ёшлар масаласи ўз ифодасини топган.

Президентимизнинг қатор фармон ва қарорлари ёш авлодни миллий ва умуминсоний қадриятлар руҳида тарбиялаш, уларни ҳар томонлама баркамол этиб вояга етказишга хиз-

мат қилмоқда. Ҳар йилга муайян ном берилиши муносабати билан қабул қилинётган давлат дастурлари самарасида ёшларнинг ҳаётий муҳим масалалари ҳал этилмоқда. Ўз сафларида 5,5 миллион йигит-қизни бирлаштирган «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати, Ҳалқ таълими вазирлиги, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги, «Маҳалла» хайрия жамоат фонди ва бошқа ташкилотлар ўртасидаги ижтимоий ҳамкорлик бу борада алоҳида аҳамият касб этмоқда.

Давлатимиз раҳбарининг ташаббуси билан таъсис этилган Зулфия номидаги Давлат мукофоти, «Ниҳол» мукофоти, Ўзбекистон Республикаси Президенти давлат стипендияси ва бошқа стипендиялар иқтидорли ёшларни аниқлаш ҳамда рағбатлантиришда муҳим омил бўлмоқда. Ёш спортчиларни камолга етказиш мақсадида «Умид ниҳоллари», «Баркамол авлод» ва Универсиада мусобақалари мунтазам ўтказилмоқда.

Мамлакатимизда ўғил-қизларнинг нафақат замонавий билим ва касб-хунарларни ҳаллаши, балки маънавий тарбиясига ҳам алоҳида эътибор қаратилмоқда. Ёшлар миллий ўзлигимиз, бой маънавий қадриятларимиз асосида тарбияланади.

...Яқинда интернетда шундай маълумотга дуч келдим: бугун Европада ҳар икки никоҳдан биттаси бекор бўлаётган экан. Бунинг сабаби ёшлар ўртасидаги аҳлоқизлиқ, уларнинг оиласиий ҳаётга тайёр эмаслиги, масъулият ва қийинчиликларга чидамсизлиги экани қайд этилган. Атиги ўн йил илгари ушбу кўрсаткич ҳар учтадан бирига тўғри келгани ҳисобга олинса, бу жараён қанчалик тезлашиб бораётгани яққол намоён бўлади.

Маълумки, ўтган асрнинг 60-йилларида АҚШ ва Европа мамлакатларида рўй берган жинсий эркинликни

тарғиб қилишга қаратилган «инқилоб» одамларнинг турмуш тарзини, маънавий-мадданий қадриятларни кескин ўзгартириб юборди. Ёшлар ўртасида ахлоқий бузуклик, тийиксизлик оддий ҳолга айланди. Кайфу сафо, енгил-елпи ҳаётга ўрганган ёшлар ўқиши, ишлаш, фарзанд тарбиялашга ортиқча ташвиш, деб қарайдиган бўлди.

Бу иллатлар таъсирида бугунги кунда кўплаб тараққий этган давлатларда оила институти емирилиб бораётгани сир эмас. Туғилиш даражаси йилдан-йилга камайиб, меҳнатга лаёқатли кишилар билан аҳолининг бошқа қатламлари ўртасида жуда катта тафовут пайдо бўлмоқда. Бу пенсия таъминоти, солик сиёсати, эмиграция оқими билан боғлиқ бир талай ижтимоий-сиёсий муаммоларни келтириб чиқараётir.

Жаҳон ёшлари орасидаги яна бир муаммо ишсизликдир. Ҳалқаро меҳнат ташкилотининг маълумотига кўра, ёшлар ўртасида ишсизлик йилдан-йилга кўпайиб бораётir. Европадаги айrim мамлакатларда ёшлар ўртасидаги ишсизлик даражаси 60 фоизга етган...

Бугун жаҳонда кузатилаётган бундай хавотирли ҳолатлар қиёсида давлатимизнинг ёшларга оид сиёсати нақадар тўғри ва асосли эканлиги янада яққолроқ намоён бўлади. Мамлакатимизда ёшлар маънавиятини юксалтириш, оиласларни мустаҳкамлаш, соғлом авлодни вояга етказиш, ёшларни иш билан таъминлаш борасида кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда.

Таълим тизими изчил ривожлантирилиб, ёшлар ижтимоий замонавий асосда билим олиши учун кенг имкониятлар яратилмоқда. Мактабни тамомлаган ёшлар ўрта маҳсус таълим тизимига, колледж битирувчилари иш ва ўқишнинг кеининг босқичларига тўлиқ камраб олинмоқда.

2013 йилда касб-хунар колледжларининг 500 минг нафардан ортиқ битирувчи иш билан таъминланди. Ўз хусусий бизнесини очиб, шу соҳа билан шугулланишига қарор қилган колледж битирувчиларига 140 миллиард сўмдан зиёд имтиёзли кредитлар ажратилди.

Ёшларнинг майший шартшароитларини яхшилаш масаласи ҳам доимий эътиборда. Президентимизнинг 2007 йил 18 майда қабул қилинган «Ёш оиласларни моддий ва маънавий кўллаб-куватлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги фармони мустақил ҳаётга қадам кўяётган ёшларга катта мадад бўлмоқда. Ҳар йили ёш оиласлар учун уйжой куриш ишларига миллиард-миллиард сўмлик кредитлар ажратилиб, янги уйлар фойдаланишга топширилмоқда. Мехрибонлик уйларида тарбияланган ёшлар турар-жой билан таъминланниб, уларнинг оила куриб, ҳаётда ўз ўйлуни топишига катта кўмак берилади. Қишлоқ жойларда намунаий лойиҳалар асосида курилаётган уй-жойлар оиласлар, жумладан, ёшларнинг турмуш шароитини, дунёқарашини ўзгартирулмоқда.

Давлатимиз раҳбарининг жорий йил 6 февралдаги «Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишга қаратилган кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорида ёшларнинг ҳуқуқий маданиятини юксалтириш, ислоҳотлар жараёнидаги фаоллигини ошириш, ижодий ва интеллектуал салоҳиятини юзага чиқариш, мағкуравий таҳдидларга қарши иммунитетни шакллантириш, уларни ижтимоий ҳимоя қилиш ва иш билан таъминлаш бўйича кенг кўламли вазифалар белгиланган. Уларнинг амалга оширилиши мамлакатимиз ёшларининг ҳуқуқ ва манфатларини таъминлаб, орзунтилишларини рўёбга чиқарди.

Йиллар ўтгани, жамият ривожлангани сари ёшлар ҳам ўзгариб бораверади. Доимий эътибор ва ғамхўрлик кўрсатилса, улар жамиятнинг ишончи ва таянчига айланади.

Ўзбекистон ана шундай мустаҳкам таянчга эга мамлакат. Унинг барча бойликларидан-да қадрлироқ хазинаси — юксак маънавиятли ва салоҳиятли ёшлари ҳамда уларни менинг фарзандларим деб эъзозлайдиган, мунтазам ғамхўрлик қиладиган Президенти бор.

**Анвар САМАДОВ,
ЎЗА шархловчиси**

Davlat dasturi amalda

ЁШ ОИЛАЛАРГА «КАМОЛОТ» УЙЛАРИ

Юртбошимизнинг шу йил 6 февралда имзолаган «Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори ёш авлодни қўллаб-қувватлаш борадаги ишлар кўламини янада кенгайтиromoқда. Фаргона шаҳар Қиргули мавзейида жойлашган «Камолот» ёшлар уйининг очилиши маросими бунинг амалий ифодаси бўлди. Мазкур «Камолот» ёшлар уйи биносидаги 56 та хонадон калити ёш оиласларга танталини равишда топширилди.

Тадбирнинг очилиш маросимида қатнашган вилоят ҳокими Шухрат Фаниев Президентимиз раҳнамолигида юртимизда ёшларни, хусусан, ёш оиласларни қўллаб-қувватлашга қаратилган қатор дастурлар амалга оширилаётгани, ёшлар масаласига оид қарорлар ижросини таъминлаш борасида кенг кўламли ишлар баҳарилаётганини айтиб ўтди.

Тадбир иштирокчилари «Farg'onaazot» ОАЖ томонидан қайта реконструкция қилинган мазкур кўп қаватли уй хонадонлариға кириб, шарт-шароитлар билан яқиндан танишдилар. Замонавий ва шинам, барча жиҳозлар билан таъминланган

хонадонларга эга бўлган ёш оиласлар орасида Улугбек Фуломов оиласи ҳам бор.

Улугбек Фаргона политехника институтининг механика факультетини тамомланган. Ёш мутахассис олти йилдан бўён ҳарбийлашган газдан қутқариш отрядида хизмат қилиб келмоқда. Айни кунда Улугбек турмуш ўртоғи Гулшаной Гуломова билан икки нафар фарзандни тарбиялаб вояга етказмоқда. Гулшаной моҳир тикивчи. У ҳам ўз меҳнати билан рўзгорга барака киришига ҳисса қўшади.

— Бугун «Farg'onaazot» корхонаси ишчиси эканимдан янада бор фахрландим. Чунки бундай катта со-

вғани кутмаган эдим, — дейди Улугбек Фуломов. — Корхонада қилаётган камтарона меҳнатимни шундай эътироғга лойиқ топиб, «Камолот» тавсияси асосида уй тухфа қилингани менга кат-

та масъулият юклайди. Қолаверса, турмуш ўртоғим ҳам шу ерда ташкил этилган тикивчилик цехида иш бошлаётгани, биз учун яна бир мукофот бўлди. Менга ишонган юрт учун, оиласини қўллаб-қувватлаётган корхонам ривожи учун бор куч ва имкониятимни ишга солиб хизмат қилишга тайёрман.

Бу каби чин дилдан ай-

тилган сўзларни янги уйга эга бўлган ҳар бир оила соҳибидан эшитиш мумкин.

Корхона хисобидан икки миллиард сўмга яқин маблағ сарф этилган бу мажмууда янги уйлар билан бир қаторда кир ювиш майший хизмат шоҳобчаси, сартарошона, савдо дўкони, ижтимоий тўловлар шоҳобчаси ташкил этилиб, фойдаланишга топширилди. Хизмат кўрсатиш шоҳобчаларида ёш оиласлардан ишсиз ёшлар бандлиги таъминланди.

Бу ёшларни қўллаб-қув-

ватлаш, уларга ҳар томонла ма кўмак бериш каби хайрли ишларнинг бошланиши. Негаки, фарзандларини суюдиган, ёшларни ҳамиша қўллаб-қувватлайдиган халқимиз, Юртбошимиз, давлатимиз бор экан, бу каби эзгу тадбирлар давом этажак.

**Нодиржон ЮСУПОВ,
«Turkiston» мухбири**

2014-yil — Sog'lim bola yili

МАСЪУЛИЯТ ЯНАДА ОШАДИ

Жорий йилнинг «Соғлом бола йили» деб аталиши ҳар томонлама баркамол авлодни камол топтириши ўйлида амалга оширилаётган хайрли ишларнинг самарадорлигини янада оширишга имкон яратди.

Миллий матбуот марказида ташкил этилган матбуот анжумани бу борада журналистлар олдида турган долзарбазифалар муҳокамасига бағишиланди.

Ўзбекистон журналистлари ижодий ўюшмаси Фуқаролик жамияти шакланишини мониторинг қилиш мустақил институти, Ўзбекистон мустақил босма

ОАВ ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди, Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги билан ҳамкорликда ташкил этган тадбирда «Соғлом бола йили» Давлат дастурининг мақсад-вазифалари, улар моҳиятини аҳолининг турли қатламларига етказишида оммавий ахборот воситаларининг масъулиятини ошириш масалалари ҳақида сўз юритилди.

Анжуманда оналик ва болаликни химоя қилиш, оиласларда соғлом муҳитни мустаҳкамлаш, соғлом болани вояга етказишида соғлиқни сақлаш тизимининг ўрни, тиббиёт масканларининг моддий-техник базасини янада яхшилаш, уларни замонавий асбоб-ускуналар, малакали кадрлар билан таъминлаш, ота-оналарнинг тиббий мадани-

ятини ошириш, бошлангич таълим ва болалар спортини янада ривожлантириш, соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш бўйича белгиланган аниқ тадбирлар шулар жумласидандир.

Тадбирда «Соғлом бола йили» Давлат дастурининг мақсад ва вазифалари тўғрисида ахборот-тушунтириш ишларини ташкил этишнинг ўзига хос жиҳатлари», «Соғлом бола йили» Давлат дастури ижросини таъминлашда интернет нашрлар ва босма ОАВ олдида турган вазифалар», бу борада журналистларнинг масъулиятини ошириш масалаларига бағишиланган маърузалар тингланди.

**Дилбар ХУДОЙБЕРДИЕВА,
«Turkiston» мухбири**

Hududlardan mujdalar

Шовот туманида «Шунқорлар» ҳарбий спорт мусобақасининг туман босқичи бўлиб ўтди.

Мусобақада тумандаги касб-хунар коллежлари ўқувчилари ўзаро беллашди. Яунда Шовот туман курилиш касб-хунар коллежининг «Лочин» жамоаси ғолиб деб топилди. Эндиликда ушбу жамоа мусобақанинг вилоят босқичида иштирок этади.

Ҳаракатнинг вилоят кенгаши ҳамда «Иқтидорли ёшлар» клуби аъзолари «Қадриятларни қадрлаймиз» лойиҳасини ўтказди.

Лойиҳа доирасида «Умумхалқ хайрия ҳашари», «Қадрият, урф-одат, анъана ва ёшлар», «Сумалак сайли», «Миллий ўйинлар» фестивали каби бир қатор тадбирлар ташкил этилди. Шунингдек, Қарши шахридаги Алишер Навоий номидаги маданият ва истироҳат боғида «Миллий ўйинлар» фестивали ҳамда чиллаки, хўрзлар жанги, арқон тортиш, пахлавонлар баҳси, «Ким кучли, ким билафон?», «Тақлид», «Салом наврӯз, салом янги кун!» каби маданий-маърифий тадбирлар ҳам ўтказилди.

Чуст туманидаги «Барака» буюм бозорида «Назорат рейди» ўтказилди.

Ҳаракатнинг Чуст тумани кенгаши, туман ички ишлар бўлими, туман ХТМФМТТЭ бўлими ҳамкорлигидан ташкил этилган рейдда «Барака» буюм бозорида уч нафар вояга етмаган ёш дарс вақтида савдо билан шуғуланаётгани аниқланди.

Қўштепа тумани ёшларига «Президент совғаси» «Ёшлар автобуси»нинг тантанали топшириш маросими бўлиб ўтди.

Бу Президентимизнинг ёшларга кўрсатаётган алоҳида эътибор ва ғамхўрлигининг, ишончининг намунасиdir. Туманинг шиқоатли, файратли ўғилқизлари иштирокидаги ушбу кечада вилоят ҳокими Шухрат Фаниев иштирок этди. Маросим сўнгидага тақдим этилган маданий дастур ёшлар қалбига янада кўтаринкилик бағишилади.

ХОРАЗМ ВИЛОЯТИ

ҚАШКАДАР ВИЛОЯТИ

НАМАНГАН ВИЛОЯТИ

ФАРГОНА ВИЛОЯТИ

ҚАДРИЯТНИ ҚАДРЛАГАН ҚАДР ТОПАДИ

«Камолот»да меҳмонда» лойиҳаси доирасида кино санъати вакиллари «Миллий урф-одат, қадрият, анъана ва ёшлар» мавзууда интернет фойдаланувчилари билан мулоқот қилиши.

Мұхаббат Абдуллаева (кино ва театр актисаси): — Миллий урф-одатлар сарқыт эмас, маңыздылардың әдебиятынан да олар көзінде жоғарылайтынан үйлесеңдер. Ўйлаб топилған турли маросим ва урф-одатлар синиқ әлакка ўхшайды. Түйдан олдин кудаанды бир-бирига совға-салом юборади. Келгап сарпопонинг қийматини пулға чақиб, ўзиники билан солиши-рувчилар ҳам бор. Кейин «нега менини ундаи эди-ю, кудамни бундай?» қабилида гап-сүз чиқаришади, ўтрага совукчилик тушади. Шу арзимас баҳона билан фотиҳаси, түйи бузилиб кетаётган ёшлар қанча. Нима, буни ҳам қадрият деб күллаб-куватлаш керакми? Асло! Қадрият ёшларни иймөнли, сабрлы бўлишга ўргатади. Урф-одатлар фақат эзгуликка хизмат қилиши даркор.

дан иборат. Фильмни кўрган томошабин залдан яшагиси, яхшилик қылгиси келиб чиқиб кетиши керак.

Миллий урф-одатлар ҳақида актриса Севара Ҳайдарова ҳеч нарса демади. Ухалк оғзаки ижодининг ажойиб дурдонаси — «Омон ёр» кўшигини ижро этиб берди.

Эшик оғзи гул ҳовуз, омон ёр.
Тун төргани кеманнисиз, омон ёр.
Тунни баҳона қилиб, омон ёр,
Ёр кўргани кеманнисиз, омон ёр!

Пайқадингизми, азиз ўқувчи, халқимизда ёр дийдорига етиш, биргина нигоҳни кўриш қанчалик нозик туйғу саналиб, қадрият сифатида асрар-авайланган. Бу түйғулар асрар оша фольклор санъати орқали авлоддан-авлодга етказилмоқда.

— Бугунги ёшлар эса бир-бирининг кўзига қарашни унтиб қўймоқда, — куюнчаклик билан гапиди Шоира Фиёсовна. — Чат, Ватсандга гаплашиши, sms ёзиши, лекин одоб-ахлоқ, ибо-ҳаё доирасида дийдорлашишга вақти йўқ. Ахир, кўз кўзга тушганда инсон қалбидан бошқача кечинмалар ўтади. Ижтимоий тармокларга ўта боғланиб қолган ёшларга ачинаман. Соҳта севги, соҳта дўстлик қаердан пайдо бўлади? Шундай сайтларда! Бу сизу бизнинг муаммолимиз. Турли тармоклар таъсирида ёшлар маънавияти сусайиб бора-сан-ю, биз қараб ўтираверамизми? Асл миллий қадриятларни ёшларга танитиб, мөхиятини тушунтириш шарт. Оиласда отона, маҳалла-кўйда кекса нуронийлар, эл орасида хурмат топган санъаткорлар — ҳаммамиз шу вазифага масъулмиз.

«КЕЛГИНДИ» ОДАТЛАР КАЕРДАН КЕЛАДИ?

Тошкент ахборот технологиялари университети талабаси Жаҳонгор Назаров залдан туриб савол берди:

— Ўзбек хонадонида пахта гулли пиёнланинг бўлиши миллийлик саналса, шу пиёнлада ўнг кўлда чой узатиш миллий урф-одатларнига киради. Ҳаётй тажрибага эга инсонлар сифатида халқимиздаги қайси урф-одатларни соҳта, кераксиз, деб атаган бўлардингиз?

Мұхаббат Абдуллаева: — Тўй-маросимларимиздаги баъзи одатлар чиндан ҳам кераксиз. Ҳашаматли тўй қилиш халқимизга хос эмас. Никоҳ уйига бир-бираидан қиммат машиналар карвонида бориши ўйлаб топилған нарса. Минг кишига ош бериб, марҳумни ёд этишлар ҳам элизимизда ҳеч қаҷон урф бўлмаган...

— Тўйлар, ҳатто аза маросимларимиз мантиқисиз одатларга «бойиб кетди», — дейди Шоира Фиёсовна. — Ҳозир азада дод-фарёд қимласанг, шуни айб ҳисоблаб, овоза қилувчилар топилади. Бу бемаънилик-ку! Ҳақиқий йиғи овозисиз бўлади, инсон қалби билан йиғлайди. Кимўзарга тўй қилишлару ош беришларни мен маънавиятсизлик белгиси деб ҳисоблайман. Ҳа, минг кишига тўй беришга кимнингдир курби етибди. Аммо курби етмагани ҳам шу ишни қилишга ҳаракат қиляпти-да. Ҳатто битта келин

Рустам Саъдиев (кинорежиссёр): — Тўғри, ҳозирча экранларимизда бачкана ва савиа-сиз фильмлар ҳам намойиш этилаяпти. Улар миллий қадриятларимизни қанақасига тарғиб қилсин, ахир?! Лекин лойқа сув аста-секин ўзи яна тинади. Демак, бундай киномахсулотларнинг умри қисқа, бир кун келиб уларнинг даври ўтади ба-рибир.

Шоира Фиёсовна (актриса, сценарий-навис): — Бугун ёшлар бир-бираининг кўзига қарашни унтиб қўшиди. Чунки кўпчилигининг хаёлини ижтимоий тармоклар, уяли алоқа ва интернет чулғаб олган. Замонавий ахборот во-ситалари керак, албатта, фақат улардан зарурат юзасидан ва меъёрида фойдаланиш лозим. Аммо, таассуфки, ҳаёти шу нарсалар билан ўтиб кетаётган ёшлар ҳам бор-да...

кўйлакни деб тўй ё фотиҳасини бузаётгандар, арзимас ғиди-биди гап туфайли ёш оиласини барбод этаётгандар бор. Мана муаммо қаерда!

Он-лайн мулоқотларда дунёнинг исталган қитъа ё мамлакатида туриб виртуал тарзда иштирок этиш мумкин. Аслида «Камолот»да меҳмонда» лойиҳасининг антиқалигиям шунда. Бу сафар ҳам хорижлик ёшлар имкониятни кўлдан бой беришмади. Мехмонларга аталган салвалларнинг бири Хиндистондан келди.

Ражеш Кери: — «Агар ёшлар дарахтнинг гули бўлса, урф-одатларни унинг илдизига қиёсласак бўлади. Гул очган дарахт қанчалик чиройли кўринмасин, ҳаммаси илдизига боғлиқ. Шундай экан, буюк давлат қуриш учун ёшлар қадриятларга асосланиши керак, деб ўйлайман. Бу борада сизнинг фикрингиз кандай?»

Шоира Фиёсовна: — «Мен дарахтнинг илдизини ота-боболаримиз тафаккури ва маънавиятида, деб биламан. Ҳамма гап негизда. Сувни ҳам илдизга қуямиз-ку. Илдизи мустаҳкам дарахт ҳар қандай кучли шамолу довулларга дош бера-ди. Юртимиз ёшлари ана шундай ба-кувват ва қадди расо дарахтнинг гулғунчаларидир. Шу боис келажагимиз пор-лок бўлишига шубҳам йўқ.»

ЛОЙҚА СУВ ТИНАДИ

Сувхат қизиган сайин ёшларнинг саволлари кескинлашиб бораверди. Аксарият саволлар ҳозирги ўзбек киносида мавзу ва сценарий муаммоси, фильмларнинг савияси билан боғлиқ. Аслида ёшлардан бундай реакцияни кутиш табиий эди. Зоро, замонавий киномахсулотларнинг биринчи ва асосий томошабини ёшлар. Бошқа томондан, киноэкран тарбия ва тарғибот воситаси эканини унумаслик даркор. Кино эса бу, Рустам Саъдиев айтганидек, идеология. Шу маънода, кинофильмда муайян мавзу ёки ҳолат, айниқса, миллий урф-одат ва қадриятлар қандай талқин этилиши жуда муҳим масала. Баъзан бу борада фильм суратга олайтган ижодий гурухнинг профессионал эмаслиги панд бериб кўяди.

Тошкент шаҳридан Жўрабек Муродовнинг «Фильмларимиз бачканалашиб кетишига пишик сценарийларнинг йўқлиги сабаб бўлпятмиз?» деган саволига Рустам Саъдиев шундай жавоб кайтарди:

— Бунга ҳаммамиз айбордормиз. Албатта, яхши, пишик сценарий фильмнинг муваффақиятили чиқшига ёрдам беради. Лекин ҳар доим эмас. Кўп нарса режиссёрга ҳам боғлиқ. Режиссёр ижодий жа-

раённинг ҳамма босқичларида мувозанатни ушлаб туриши керак. Кинодаги бачканалик яқин йилларда пайдо бўлди. 2003-2006 йилларда миллий киномизда ўсиш кузатилди, кўпгина янги, сифатли фильмлар суратга олинди. 2008 йилдан бошлаб сифат оқсай бошлади. Эътибор берсангиз, бу даврда ёшлар «Қўнноқлар ва зукколар» каби шоу-дастурларга жуда кизиқиб кетди. Натижада, томошабин ва киножодкорларда бачкана қиликлар, «ҳа-ха-ха», «ҳи-ҳи-ҳи»лар билан фильм олса бўлади, деган фикр шаклланди. Энг ёмни, кинога санъатдан мутглақ ўироқ кимсалар кириб келди. Аслини олганда эса, ҳозир юртимизда профессионал кино ярататётган режиссёrlар кам. Ҳар ким ўз ишини қилса, соҳада нуқсонлар бўлмайди. Лойқаланган сув вакт ўтиб тинклишади. Шунга ўхшаб бачкана фильмларнинг даври ҳам ўткинчи, назаримда.

Кейинги савол яна Рустам Саъдиевга йўлланди.

— Нега аксарият фильмларимиз севиғ ҳақида? Миллий қадриятларимизни кўрсатувчи фильмларни олишга ижодкорларга нима тўсқинлик қиляпти? — деб қизиқиб бухоролик Шерзод Каримов.

— Севги мавзу эмас, бу — туйғу. У ҳар қандай жанрдаги фильмда бўлиши мумкин. Фильмда дўлти ва атлас қўйлакли қизларни кўрсатиш бу ҳали миллий кино дегани эмас. Замонга ҳам бокмасак бўлмайди. Замонавий фильмга, у қандай мавзууда бўлмасин, миллий руҳни сингдириш ижодкорнинг маҳоратига боғлиқ. Ёшларимизга шундай фильмлар керак.

* * *

Икки соатдан ортиқ вакт мобайнида «Камолот»да меҳмон бўлган санъаткорлар ёшларнинг кўплаб саволларига жавоб бериди. Қизгин мунозара, фикрлар тўқнашуви, муаммоларни яширмаслик ва маънавиятимизга дахлдор оғрикли масалаларни ечишига бўлган умумий иштиёқ — он-лайн мулоқотда кузатилган бундай руҳ «Камолот»да меҳмонда» учрашувлари ҳамон ўз долзарблигини йўқотмаганидан далолат беради. Мега лойиҳанинг бу йилги янги мавсуми бизларни ҳали кўплаб қизиқарли сувхатларга чорлайди. Мулоқот меҳмонларини энди «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракатининг фахри аъзолари, дейиш мумкин. Он-лайн мулоқотдан сўнг уларга Ҳаракатнинг кўкрак нишонлари топширилди.

Наргиза УМАРОВА,
«Turkiston» мухбири.
Рустам Назарматов олган суратлар.

ХА, ЎЗБЕКИСТОН ЮКСАЛМОҚДА

(Давоми, аввали
1-саҳифада)

Бу саволда чехраси ҳам, қалби ҳам очиқ шу оддий одамларнинг — юртдошлари мизнинг ватанпарварлик түйғуси жўш ураётганини сезасиз. Улар ватан ҳақида маъруза ўқишни, чироили гапириши билишмас, аммо шу юрт, ватанимизнинг бир бўлаги бошқаларга ҳам ёқиши, манзур бўлиши учун ҳалол меҳнат қиладилар. Шу меҳнат туфайли юрт, шаҳар обод бўлади. Асл фидойилик шу эмасми?

— Навоий шаҳрига илгари ҳам бир неча бор келганман. Шаҳар доим тоза, озода. Кўчаларда, кўп қаватли уйлар олдида ташлаб кетилган ахлатни, қофоз, баклашга каби чинкандиларни учратмайсиз. Ҳаммаёк бир рўзгор, бир хонадон каби саришта. Албатта, бундай бўлишида, яъни Навоий шаҳрининг турмуш маданияти юксак шаҳарга айланishiда бутун шаҳар аҳолисининг меҳнати сингган, — дейди Боир Ҳолмирзаев.

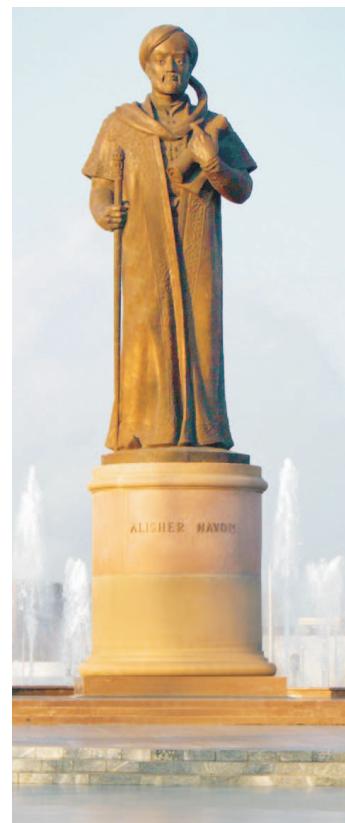
Биринчи учрашув «Мустақиллик» маҳалласидан бошлангани бежиз эмас. Мустақиллик ҳалқимизга ватанимизни, ўз эркимизни, ўз тақдиримизни қайтариб берди. Мустақиллик туфайли Навоий шаҳри, мамлакатимиздаги барча шаҳарлар каби бугунги замонавий қиёфага, барча инфраструктуралар ривожланган ийрик шаҳарга айланди.

Маҳалла ахлининг кайфияти кўтаринки. Наврўз қувончи ёшу қарининг юзу кўзида акс этган. Маҳаллада қирқдан ортиқ миллат вакиллари яшайди. Барча бир эл, аҳилинок, aka-ука. Ҳалқимизга хос биродарлик, елкадошлик фазилати Наврўз арафасида янада яқол кўринган. Наврўзниң тўкин дастурхонига ўзбекона сумалак, ҳалим, кўксоңса, шунингдек, бошқа миллатларнинг миллий таомлари ҳам тортилган. Ризқ-насиба ҳаммани шу мукаддас заминга боғлаган. Наврўз неъматларини, байрам қувончини маҳалладошлар бирбирларига улашадилар, бирга баҳам кўрадилар.

— Навоий вилоятида ер остида олтин бор, ер устида эса шу тупроқни гуллатган, чўлни гулистонга айлантирган тилла одамлар бор, — дейе лутф қиласи эл суйган санъаткор Боир Ҳолмирзаев.

Кейинги учрашув Навоий шаҳридаги ҳарбий қисмлардан бирида ўтди. Ҳарбий қисмнинг катта худуди худди бир ҳовлидек саришта, озода, тартибли. Ҳамма нарса жойида, ўз ўрнида. Казармадаги жихозларга, интизомга факат ҳавас қилиш мумкин.

Мустақиллик йилларида Президентимиз раҳнамолигида Республикасим Қуроли Кучларида ислоҳотлар изчиллик билан амалга оширилди. Профессионал, ихчам, тезкор, давр таҳдидларига муносиб жавоб қайтара оладиган замонавий Армиямиз тўла шаклланди. Узоқни кўзлаб амалга оширилган ислоҳотларнинг самарасини мазкур ҳарбий қисмда, офицерлар, аскарлар

нинг кўзларида балқан мамнунлиқда кўриш, кузатиш мумкин.

Учрашувда сўз олган етимиш олти ёшли меҳнат фахрийси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими Бақо Сайдов:

— Давримиз таҳликали, мурракаб. Турли мажаролар, таҳдидлар ва қарама-қаршиликлар ҳар хил кўринишларда узок ва яқин қўшни мамлакатларда бош кутармокда. Бундан, айниқса, ёшларимиз тўғри хулоса чиқаришлари, биз юртимиз тинч, осмонимиз мусаффо эканлиги учун шукр қилишимиз, шу тинчликни, осойишталикни таъминлаб берадиган Юртбошимиздан миннатдор бўлишимиз керак, — дейди ва сўзининг охиринида: — Сизлардек ишончли тинчлигимиз посбонлари, қалқонларимиз бор экан, биз, оталар хотиржам ухлаб ором оламиз. Мабодо хуррак отсан, қитъанинг, дунёning у четида ҳам эшитишади, — дейа ҳазил қиласи.

Бозор — юрт кўрки, деган гап бор. Бозорда эл-юртнинг маданияти, ободлик, фаровонлик даражаси акс этади. Навоий шаҳридаги «Гулистон» дехён бозорини чиндан ҳам шаҳар кўркига кўрк кўшган, дейиш мумкин. Бозор ҳудуди тоза, озода. Сотуви ва харидорлар, катта-кичик тадбиркорлар учун барча қулайликлар яратилган. Бозорга транспортда келувчилар учун автотурарго ташкил этилган. Якшанба — одамлар бозор-ӯчар қиласиган кун бўлишига қарамай, айрим бозорларга хос бўлган бесаранжомликни кўрмайсиз. Ушбу бозорни барпо этишда, уни замонавий ийрик савдо мажмуаси сифатида шакллантириша аҳолининг келиб-кетиши хисобга олинган. Маҳсулотлар туртури билан расталарга жойлаштирилган. Ерда ёки у-бўй жойда нарса сотаётган омонат сотовчиларни учратмайсиз, энг муҳими, нарх-наво ҳам «осмонда» эмас.

Навоий шаҳар Маънавият тарбибот бўлими томонидан

ЎзА суратлари

аввалдан тузилган режага кўра, Тошкентдан борган тарбибот гурухи аъзолари «Гулистон» бозорида хизматчи-ходимлар, тадбиркорлар, сотувчи ва харидорлар билан мулоқот ўтказиши. Мулоқот чогида сўз олганлар юртимиздаги тинчлик-тотувлик, осуда ҳаёт учун Яратганга шукроналар айтиши. Илгари — истибдод замонида тушдан кейин зарур бўлиб қолса, бошқа нарса у ёқда турсин, ҳатто нон топилмасди. Бугун-чи, юрт обод, эл фаровон, кечами-кундузми, қачон чиқсангиз, бирор нарсага дард қолмайсиз.

«Кимёгар» — Навоий шаҳридаги ўзига хос маҳаллалардан бири. Кўп миллатли маҳалла аҳолиси, асосан, саноат корхоналарида меҳнат қиласи. Уларнинг топиш-тутиши яхши, яшashi ҳам шунга яраша. Болалар маҳалла стадионида футбол ўйнашмоқда. Маҳалла стадиони унча-мунча футбол жамоаси ўйин майдонидан қолишмайди. Совринга Наврўз мукофотлари, қимматли совалар кўйилган.

Ҳалқимизга хос саҳоватпешалик, муҳтоҷларни, етимесир, беморларни кўллаб-куватлаш каби фазилатлар Наврўз байрами арафасида янада кўпроқ кўзга ташланади. Ҳиммат ва саҳоват Наврўзниң боқий анъаналаридан-дир. Савоб ишлар эҳтиёж-мандларнинг кўнглини, руҳини кўтари. «Меъмор» маҳалласи фаоллари, маҳалланинг саҳоватпеша кишилари ташаббуси билан маҳалладаги беш нафар кам таъминланган оила фарзандлари суннат қилинди. «Дийдор» ресторанида ўтказилган ихчам тўй меҳр ва оқибат, шафқат ва муруват тантанасига айланди. Наврўз маҳалла ахлини янада жипслаштириди. Инсонийлик бор жойдан файз тароват, кут-барака аримайди. Эзгу озулар рёбга чикади. Шубҳа йўқи, бугунги тўй болалар улфайиб ватан, ҳалқ манфаатларини ўз манфаатидан устун кўя оладиган фидойи инсонлар бўлиб камолга етади.

Шаҳарни янада обод ва кўркам, аҳоли учун янада қуай инфратузилмага эга масканга айлантириш учун кенг кўламли бунёдкорлик ишлари давом этмоқда. Алишер Навоий номидаги шаҳар маданият ва истироҳат боғи

қайта таъмирланиб, ёшларнинг кўнгилдагидек ҳордик чиқаришлари учун барча шароитлар яратилмоқда. Бундан ташқари, замонавий «Аквапарк» ёшлар хизматида. «Фарҳод», «Ширин» маданият саройларида, яқинда барпо этилган «Ёшлар саройи»да амалий санъат, мусика, театр, кино, рақс, миллий маданиятлар ва бошқа йўналишларда кўплаб тўғараклар фаолият олиб боради. Шаҳарда саккизта сунъий қопламали стадион, 536 та спорт секциялари, ёпик сув ҳавзаси бўлиб, уларга 12 178 нафар бола ва ўсмир-ёш мунтазам қатнашади.

— Биз, санъаткорлар кўп юрт кезамиз. Ҳар хил одамлар орасида кўп бўламиз. Қўрган-билганиларимдан келиб чиқиб айтишим мумкинки, Навоий ўзига хос саноатлашган шаҳар. Шутуфайли замонавийлашган ҳам, — дейди Муқимий номидаги давлат мусикиали драма театри актёри Азиз Латипов.

— Мен Навоийда биринчи бор бўлишим, аммо бу ерда ижтимоий инфраструктура яхши

ри учун барча имкониятларни ишга соламиз. Дарсдан кейинги машғулотларда болалар ва ўсмир ёшлар учун ёши ва иқтидорига қараб алоҳида гуруҳлар тузиш, уларнинг таъминотини амалга ошириш режаси ишлаб чиқиди, — дейди Навоий шаҳар ҳокими Неъматулло Аҳатов. — Наврўз байрамига бағишиланган тантанали маросимдаги табрик сўзида Юртбошимиз: «... биз ўзлигини, ўз қадр-қимматини, Ватани олдиаги ўз бурчини чукур анлаган, ўз олдига баланд мэрралар қўйиб, дунёдаги барча тенгдошлари билан беллашувга тайёр фарзандларимни бизнинг ишончимиз ва таянчимиз, ҳал киувчи кучимиз, деб юксак қадрлаймиз ва сиз ёшларимизни эъзозлаб камол топтиришда ўзимизни ҳеч қачон аямаймиз», деб таъкидладилар. Бу эса ёшларни қўллаб-куватлаш борасида зиммамизга улкан масъулият юклайди, бизнинг олдимизга долзарб вазифалар кўяди.

Наврўз шукухи, баҳор таровати диёrimизга ярашган, қалбларимизни сурурга тўлдириган шу қутлуғ кунларда Навоий шаҳрида аҳоли, хусусан, ёшлар билан ўтган учрашувлар, очиқ мулоқотлар, адабий-бадиий йиғинлар қизиқарли ва самарали бўлди, десак янглишмаймиз. Юртдошларимизнинг кайфияти кўтаринки, руҳи тетик. Баҳор мудроқ табиатни уйғотиб, унга кўрк бағишилагандек, бунёдкорлик, яратувчанлик ишқи, ҳаётдан мамнунлик туйғуси, эртанги кунга ишонч хисси одамларимизни умрни меҳнат билан безаш, ҳаётни яхшилик билан шарафлаш сари ундейди. Яхшилик ва эзгулик инсонни юксалтиради. Ватанга, халқга беминнат хизмат қилиш — ҳар бир юртдоши мизнинг олий саодатидир.

Навоий шаҳридан тунда жилган поезд эрта тонгда Тошкентга яқинлашади. Пойтахт манзаралари лип-лип этиб кунегача кириб келаётir. Деразадан қарайман, осмонда Ўзбекистон байроби ва «Ўзбекистон ҳаво йўллари» белгиси туширилган улкан ҳаво кемаси юксакка кўтарилимоқда. Ҳа, Ўзбекистон юксалмоқда!

Салим АШУРОВ

Sening tengdoshing

ИСТИҚЛОЛНИНГ ИХТИРОЧИ ҚИЗЛАРИ

Сурхондарёлик Зебинисо Холбоева бир неча йилдан буён вилоят ва республика миқёсидаги қатор танловларда муваффақиятли қатнашиб келаяпти. Масалан, у ўтган йили Савдо-саноат палатаси ва «Камолот» ЁИҲ Марказий Кенгаши ҳамкорлигига ўтказилган «Менинг бизнес гоям» танловининг республика босқичида «Энг яхши инновацион гоя» номинацияси галиби бўлди. Шунингдек, унга «Юрт келажаги» танловининг республика босқичида техник ишланмалар йўналиши бўйича галиблик насиб этди.

У ҳақда матбуотда ўқиган бўлсан ҳам, ҳали учрашмаган эдим. «Камолот» ЁИҲ вилоят кенгашининг олтинчи ҳисобот-сайлов конференцияси баҳонасида кўплаб иқтидорли ёшлар қаторида Зебинисо билан ҳам яқиндан танишиб, сұхбатлашидик.

ЭКОЛОГИК ТАБИЙ ЭНЕРГИЯ ОЛИШ ЛОЙИҲАСИ

Сұхбатимиз унинг экологик тоза табиий энергия олиш лойиҳаси ҳақида бошланди.

— Атроф-муҳитнинг ифлосланиши катта экологик муммомларни келтириб чиқарайти, — дейди ёш олима куюнчаклик билан. — Бу эса жамоатчиликни ташвишга солади. Атроф-муҳитнинг ифлосланишига тури факторлар сабаб бўлиши мумкин. Масалан, электр энергиясини ишлаб чиқарадиган иссиқлик, атом, гидроэлектростанциялар ҳавонинг кучли заҳарланишига олиб келади. Бу ҳолат ривожланган мамлакатлар олимларининг доимий эътиборида, шу боис ҳам бугунги кунда му-

кобил энергия манбалари устида чукур имлй изланишлар олиб борилмоқда. Экологик соғ кувват манбаларини ўйлаб тошиш долзарб масалага айланган. Бутун жаҳон жамоатчилиги эътиборидаги масала мени ҳам ўйлантиради, албатта. Шунинг учун ҳам электр энергияси етиб бориши қийин бўлган чўл ва тоғли худудлар ахолиси учун кўёш батареяларидан ҳалқ ҳужалигида фойдаланиш устида иш олиб бордим. 2012 йилда шу мавзуга бағишлиланган кўлланмам чоп этилди.

БЕШИК ТЕБРАТУВЧИ МОСЛАМА

1994 йил Жарқўрғон туманинда туғилган Зебинисо Холбоева ҳамиша янгиликка ин-

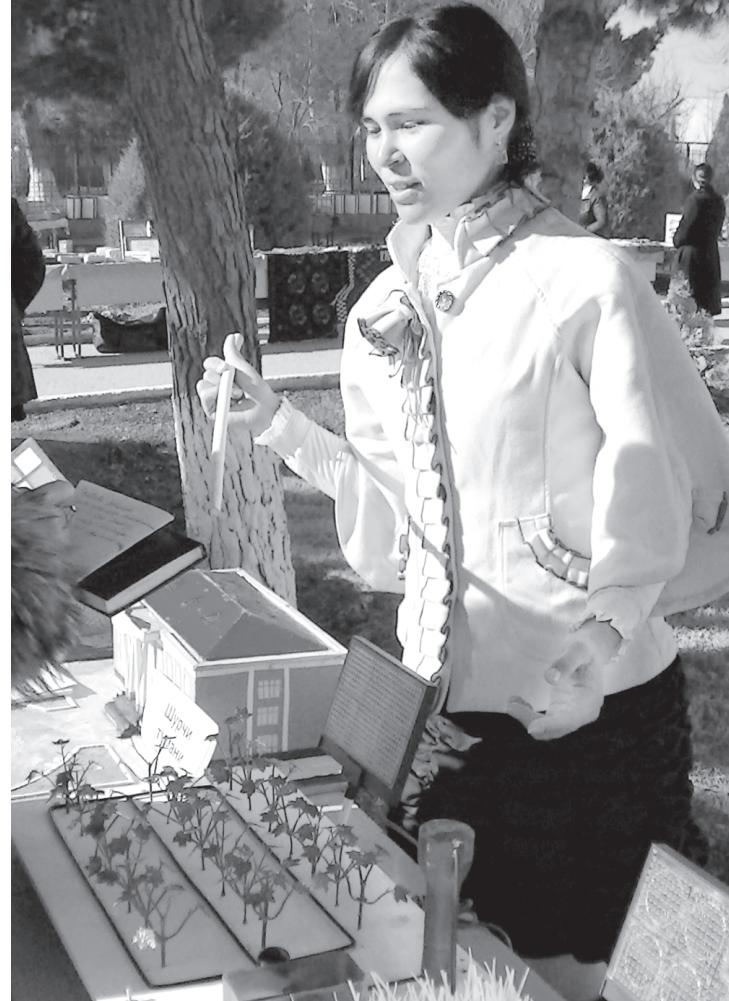
тилади. Ана шу фазилати уни турли ихтиrolар қилишга унди. Ўзи туғилиб ўсган тумандаги 5-академик лицейда таҳсил олаётган кезларида ёк ўзининг инновацион гоялари билан курсдошлари ва устозларини лол қолдирган. Қуёш батареяси билан ишлайдиган бешик тебратувчи мосламасини ҳам у ўқувчилик пайтида ёк ясаган эди.

— Уни ёш оналарга ёрдамчи бўлади, деган мақсадда ясаганман, — дейди ихтирочи қиз жилмайиб. — Электр энергияси етиб бормаган худудларда, айниқса, чўпонлар мавсумий яшайдиган қир-адирларда яшовчи аёлларнинг ишини енгиллаштириш мақсадида ушбу мосламани ясадим.

Мактабда ўқиб юрган пайтарида ёк Зебинисо одамларга фойдаси тегадиган кашфиётлар қилишни ниятлаганди. Бугун йигирма ёшга тўлган ёш олима ўша ниятида событ. У машхурлик ёки бойлик учун эмас, юртдошларига наф келтириш йўлида ўқииди, изланади.

ТАБИЙ ГАЗ ОЛИШ УСУЛИ

— Бир куни синфдошларим билан Жарқўрғон туманиндағи Ханжар кўлига борганимизда газ ҳиди эътиборимни тортиди, — дейди Зебинисо. — Ҳайрон бўлдим. Яқин атрофда газ қувури йўқ. Кўл теварагини кузатдим. Қамиш ва шу каби ўт-ўланлардан бошқа нарсани

кўрмадим. Кейин билсан, кўл атрофига келган чорва моллари гўнги ўсимлик чириндида билин аралашиб, ачитки ҳосил қилас, бундан ботқоқ гази пайдо бўлар экан. Кимё фани ўқитувчимиз менга бу ҳақда батафсил тушунча берди ва ботқоқ газини ёкиб кўрсатди. Бу эса менга янги гоя берди. Тажриба учун иккита шиша идиш олиб, бирига гўнг, иккинчисига кўмир солдим. Биринчи идишга кўшимча қилиб ўсимлик чириндида ва сув солиб оғзини маҳкам беркитдим. Биринчи ва иккинчи идишни шиша найча билан туташтирдим. Иккинчи идишдаги кўмир ва оҳак заҳарли газларни ўзида ушлаб қолади, яъни фильтрлайди. Бу жараён натижасида ботқоқ гази ҳосил бўлади. У экологик тоза ва табиий газ ҳисобланади. Бу газ кимё саноатида ва ҳалқ ҳўжалигида катта аҳамиятга эга.

Айни пайтда Зебинисонинг бор диккат-эътибори бир нарсага қаратилган: университеттага ўқишга кириш.

Келажакда олий ўқув юритидаги таҳсил унинг иқтидорига янада қанот бағишилашини тилаб қоламиз.

Наргиза РАҲМАТУЛЛАЕВА,
«Turkiston» мухбири

МАГРИБУ МАШРИҚДА МАШҲУР ОЛИМ

Жаҳон илм-фани ривожига улкан ҳисса қўшиган буюк бобокалонимиз, машҳур олим, давлат арбоби Мирзо Муҳаммад Тарагай Улуғбек улуг бунёдкор шахс эди. У Бухоро, Самарқанд, Шаҳрисабз, Фиждувонда қурдирган мадрасалар, масжидлар, хонақоҳ ва ҳамомлар, сарой, хиёбонлар Темурийлар даврининг бетакрор инишоотлари сирасига киради.

Бугунги кунда у зотнинг шахси ва фаолияти билан боғлиқ асарлар жаҳоннинг турли тилларига таржима қилиниб, нашр этилмоқда. Улуғбек ҳақида бизгача етиб келган ёзма манбалар озми-кўпми, аллома ҳаёти ҳақида қимматли маълумотларни беради.

Амир Темур вафотидан сўнг унинг ўғли Шоҳруҳ Мирзо Ҳиротда, Шоҳруҳ Мирzonинг ўғли Мирзо Улуғбек эса Самарқандда салтанатни бошқаради.

XV аср тарихчиси Абдураззоқ Самарқандийнинг «Матлаи саъдайн ва мажмаи баҳрайн» асарида Улуғбекнинг ҳокимият тегасига чиқиши, унинг бошқарув сиёсати тўғрисида маълумотлар келтирилган. Ҳусусан, муалиф 1409-1410 йиллар воқеаларини шундай баён этади:

«(Шоҳруҳ Мирзо) жаҳонни фатҳ этувчи жиловни Ҳуросон мамлакати томон бурди. Ҳуросон вилоятiga кир-

гач, «болаларингизни ҳурматланглар ва уларни яхши тарбияланглар» деган ҳадиси шарифга мувофиқ, Тус, Ҳабушон, Калот, Бовард, Нисо, Ёзир, Сабзавор ва Нишопур вилоятларини шоҳлик осмонининг юлдузи, Оллоҳ лутфининг сояси, давлат ва диннинг кўмакчиси Мирзо Улуғбек Кўрагонга топшириди ҳамда унга шаҳарлару инсонлар борасида адолатли ва раҳмашафқатли бўлиш юзасидан таълим берди.

Сўнгра «Ҳазрати (Шоҳруҳ) ҳоқони сайд Мовароуннаҳр ва Туркистон мамлакати вилоятини саодатли фарзанд, Мирзо Улуғбек Кўрагонга бағишилади».

Шоҳруҳ Мирзо ота сифатида салтанат ишларини идора этишда Мирзо Улуғбекка амалий ёрдам кўрсатади. Зеро, 17 ёшда таҳтга чиқсан ўғли давлат бошқарувида етарли тажрибага эга эмасди.

Улуғбек тинчликпарвар, адолатпеша хукмдор бўлибгинна қолмай, илм-фан ҳомийси ҳам эди. Зеро, Регистондаги Улуғбек мадрасаси пештоқида «Бу бино асосчиси Буюк Султон, тинчлик ва иймон ҳомийси Улуғбек Кўрагон» деган ёзув битилган. Бобокалонимиз Самарқанд шаҳрида унжал илм маркази — расадхона қурдиргани ҳам буюк ишларидан бириди.

Захириддин Муҳаммад Бобур ўзининг «Бобурнома» асарида Самарқандда аждодлари Амир Темур ва Улуғбек томонидан қурдирилган мухташам обидаларинг латофатидан ҳайратини яшира олмайди: «Темурбекнинг ва Улуғбек Мирзонинг иморати ва боғоти Самарқанд маҳаллотида кўптур... Улуғбек Мирзонинг иморатларидин Самарқанд қалъасининг ичинда мадрасаси ва хонақоҳдур. Хонақоҳнинг гунбази бисёр улуг гунбаздур, оламда онча улуг гунбаз йўқ деб нишон берурлар» (Зилзила натижасида вайрон бўлган мазкур хонақоҳ ҳозирги Шердор мадрасаси ўрнида эди).

Улуғбек расадхонасига ташриф буюрган Бобур уни куйидаги таърифлайди: «(Улуғбек Мирzonинг) яна бир олий иморати Пуштайи Кўҳак доманасида расаддурким, зич битмакнинг олатидур. Уч ошёнликдур. Улуғ-

бек Мирзо бу расад била «Зижи Кўрагоний»ни битибтурким, оламда ҳоло бу зиж мастьамалдур. Ўзга зиж била кам амал қилурлар».

Кўп асрлар ўрни номаълум бўлган, номи фақатгина ёзма манбаларда тилга олинган машҳур Улуғбек расадхонаси ўтган асрнинг бошларида тоғилиб, иирик археологик кашфиёт деб эътироф этилди. Муболагасиз айтиш мумкинки, мазкур расадхонанинг очилиши нафақат мамлакатимиз, балки жаҳон цивилизацияси тарихида ҳам оламшумул воқеа сифатида баҳоланмоқда.

Мирзо Улуғбекнинг давлат ва илмий ишларини янада чукурроқ ва изчил ўрганиш ўз аҳамияти, долзарблигини йўқотмайди. Зеро, Юртбошимиз таъбири билан айтганда, «Муборак заминимизда илму фан барқ уриб яшнагани, табии илмлар, ҳусусан, тиббиёт, математика, астрономия каби фанлар мадрасаларда ўқитилгани, илмий академиялар ташкил этилиб, мағрибу машриқда ном тараттанини эсласак ва бундан ҳар қанча фурурлансак арзиди».

Азизжон ШАРИПОВ,
Ўзбекистон Фанлар академияси
Темурийлар тарихи давлат
музейи бош мутахассиси

Футбол ўйнашният, футбол ҳақида ўйлашният қотираман, деган, юрагида ўти бор муҳлислар учун зўр имконият!

«ИНТЕЛЛЕКТУАЛ ФУТБОЛ»

ТАНЛОВ-ВИКТОРИНАСИ

Викторинада иштирок этиш жуда осон! Сиз газетамиизда эълон қилинадиган Ўзбекистон ва жаҳон футболига оид саволларга ўз вақтида тўғри жавобларни йўллаб борсангиз, кифоя.

Танлов шу йилнинг **30 июнигача** давом этди. Унда энг кўп очко тўплаган уч нафар муҳлис Бразилияда бўлиб ўтадиган жаҳон чемпионати финали олдидан тақдирланади.

Танловда **30 ёшгача** бўлган муҳлис ва муҳлисалар қатнашишлари мумкин.

12-савол:
Жаҳон чемпионатлари тарихида энг тезкор гол муаллифини айтинг.

Жавобингизни intellekt_sport@mail.ru электрон манзилига савол эълон қилинган кундан бошлиб бир ҳафта ичида ўзингиз ҳақингизда қисқача маълумот ва телефон рақамингиз билан бирга жўнатишингиз лозим.

«Kamolot» ko'zgusi

КИМ БИЛИМДОН, КИМ ЗУККО!

«Ўзметкомбинат» ОАЖ бошлангич ташкилоти касаба ўюшмаси билан ҳамкорликда корхонада меҳнат қилаётган қизлар ўртасида «Металлург маликаси» кўрик-танловини ўтказди.

Лойиҳа хотин-қизларнинг ишдан бўш вақтларини мазмунли ташкил этиш, касбий билими ва маънавий дунёсини бойитиш, адабиёт ва санъатга қизиқишини оширишга қаратилган. Танловнинг саралаш босқичида ўттиз нафар қиз қатнашиб, юртимиз ва комбинат тарихи, адабиёт, санъат, пазандалик бобидаги билим ҳамда маҳоратини синовдан ўтказди.

Финалга олти нафар иштирокчи етиб келди. Улар жамиятимиздаги долзарб ижтимоий мавзудаги сахна кўриниши, савол-жавоб,

спорт, пазандалик ҳамда эркин мавзу шартлари бўйича ўзаро беллашди. Қизларнинг зукко ва тадбиркорлиги йигилганларда катта таассурот қолдирди.

Танлов натижасига кўра, ҳалқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш цехи ходими Гулмира Тошматова «Металлург маликаси» деб тан олинди. Иккинчи ўрин темир йўл цехи ходими Хуршида Салимовага наисб этди. Ҳалқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш цехининг яна бир ваки-

ли Умода Сайдуллаева учинчи ўринга сазовор бўлди.

Голибларга комбинат раҳбарияти диплом ва қимматбаҳо совфалар, қолган барча иштирокчиларга фахрий ёрлиқлар топшириди.

Бекзод ҚОДИРОВ, «Ўзметкомбинат» ОАЖ бошлангич ташкилоти етакчиси.

СУРАТДА: «Металлург маликаси» кўрик-танлови голиблари.

Уста, ас	Дабдала, расво	Устоз шогирди	Узум тури	Шу пайти	Карам, муте	Мухаммаджонов (актёр)	Даво, согайиш	Мухитдинов (кўшиқчи)	Ака-ука хотин-лари	Булут (форсча)	Олдин, илгари
			Борича					Йўналиш, тармоқ			
	Узум нави	Ёз ойи					Ковга буржи				
	Андижон, Фарғона, Наманган	...-рум кураши	От зоти			... (хинд актриса)	Саросима, таҳлика	Жиловланманга от			
	... курс максим бўймас		Миллий мато					... Капур (хинд актёри)			

МУАССИС:

«КАМОЛОТ»

ЁШЛАР ИЖТИМОИЙ ҲАРАКАТИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ

Газета Ўзбекистон Республикаси
Матбуот ва ахборот агентлигига 2007 йил 19 апрелда № 0242 рақам билан рўйхатдан ўтган.

ISSN 2010-6998

Бош мұхаррир:

Ашурев Салим Тўраевич

Таҳир ҳайъати:

Баҳодир Фаниев, Мехриздин Шукуров (бош мұхаррир ўринбосари — «Turkiston»), Элмурод Нишонов (масъул котиб — «Turkiston»), Ирина Кочергина (бош мұхаррир ўринбосари — «Молодежь Узбекистана»), Елена Калинина (масъул котиб — «Молодежь Узбекистана»), Рустам Қосимов

Навбатчи мұхаррир:

Назарова

Майсара

Тошевна

Саҳифаловчи:

Рўзиев

Зафар

Хусанович

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

Таҳририят манзили: 100029, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32.

Телефонлар:
(371) 233-95-97. (371) 233-79-69
e-mail: info@turkiston.uz

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида, А-3 форматда чоп этилди. Ҳажми — 2 босма табоқ. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Индекслар: 203, 3203

Баҳоси келишилган нарҳда.

Буюртма Г-357.

Адади — 12859

Босишиш топшириш вақти — 21.00
Топширилди — 21.15
Ўз якуни — 21.00

Оғсет усулида босилган.

1 2 3 4 5 6

Sport

Ҳамюртларимиз муваффақияти

Малайзияда бўлиб ўтган пенчак силат бўйича ҳалқаро турнирда терма жамоамиз вакиллари иккита олтин, учта кумуш ва иккита бронза медални кўлга киритдилар.

Мусобақада Индонезия, Бангладеш, Сингапур, Малайзия, Ҳиндистон ва Ўзбекистондан тўрт юз нафар спортчи иштирок этди. Ҳамюртларимиздан Азиз Иброҳимов, Жалол Неъматовга чемпионлик наисб этди. Фарина Мадиёрова, Отабек Эргашев ва Ҳамдам Мирзалиев кумуш, Максаджон Мухторов ва Ситора Бобокалонова бронза медалга эгалик қилди.

— Турнир сўнгидаги совиндорларга «Камолот» ЁИХ совғалари топширилди, — дейди «Камолот» ЁИХ Марказий Кенгаши спорт бўлими бошлиғи Умид Ражабов.

Омад кучлilarники

Республика олимпия захиралари тенис мактабида ўсмирлар ва қизлар ўртасида Ҳалқаро тенис федерацияси (ITF) мусобақалари тақвимига киравчи анъанавий ҳалқаро турнир бўлиб ўтди.

Мазкур мусобақада Ўзбекистон, Буюк Британия, Португалия, Беларусь, Россия, Австралия, Грузия, Украина, Польша, Исландия, Ҳиндистон ва Қозоғистон вакиллари куч синашдилар. Қизлар ўртасидаги жуфтлик мусобақаларида россиялик Анастасия Нефедова билан баҳсларга киришган ҳамюртимиз Арина Фольц барча учрашувларда фалаба қозониб, бош совринни кўлга киритди. Ҳамюртимиз шериги билан россиялик Анна Яковлева ҳамда Дарья Кружкова дўузини 6:3, 6:2 хисобида мағлуб этди.

Жавоҳир КАРОМАТОВ,
«Turkiston» мухбири

ЗУККО МУХЛИСГА САВОЛ:

Ер юзининг энг чукур жойи қаер ва у нима деб аталади?

Жавобингизни **28 март соат 16.00 га қадар 233-79-69, 233-95-97** рақамларига кўнгироқ қилиб беришингиз мумкин. Биринчи бўлиб тўғри жавоб йўлланган муҳлис номи газетамида эълон қилинади.

Ўтган сондаги саволнинг жавоби: Ҳалим.

Тўғри жавобни биринчи бўлиб Юнусобод туманидан Зиёда Толипова йўллади.

БИЛАСИЗМИ?

Гутур дастлаб 1820 йилда Европада пайдо бўлган. Аммо у ўта хавфли бўлиб, арзимаган ишқаланиш оқибатида ҳам ёниб кетиши мумкин эди. Ҳозирги кўринишдаги, яни хавфсиз гутур чўплари илк маротаба 1855 йили Швециядага ишлаб чиқарилган.

* * *

Темир 5000 даражада ҳароратда бўланиб кетади.

* * *

Греция давлатининг мадҳияси 158 усулда янграши мумкин.

* * *

Япон олимпариининг аниқданича, одамнинг тиши қанчалик кўп тўқилса, хотираси шунчалик пасаиди.

* * *

Индонезия 17 508 та оролдан иборат.

www.kamolot.uz сайтидан олинди

YON DAFTARCHANGIZGA

Биринчи тугмани тўғри қадамадингми, қолганларини ҳам рисоладагидек қадай олмайсан.

Гёте